

Seznam živil za obveznosti, ki veljajo danes

Obvezni podatki, alergeni, hranilne vrednosti, prodaja na daljavo, e-oznaka za vino in roki v skladu z uredbo EUDR - za odkljudanje.

Kaj zajema ta seznam za preverjanje

Vrsta tega seznama. Te obveznosti veljajo danes v skladu z veljavno zakonodajo. EU je to panogo izvzela iz obveznosti izkaznice o izdelku, zato ne bo sledil noben pravni akt v zvezi s tem; ta seznam bomo posodobili, če se bo spremenila temeljna zakonodaja.

Ta kontrolni seznam je del našega [priročnika o digitalnem potrdilu o izvoru živil](#), ki zajema pravno ureditev, vloge, obvezne podatke in uradne dokumente za celotno panogo; ta stran se osredotoča na obveznosti, ki jih lahko danes odkljudate.

Za živila nikoli ne bo veljala obveznost označevanja s potrdilom o skladnosti, kljub temu pa vsebujejo bolj strukturirane podatke o izdelku kot večina panog, za katere to velja. Ta seznam povzema, kaj [Uredba \(EU\) št. 1169/2011](#) zahteva od tistega, ki je odgovoren za informacije o živilih, kaj po pravilih o vinu iz [Uredbe \(EU\) 2021/2117](#) skrijejo za kodo, kaj je na tej strani prepovedano ter kaj od vas od konca leta 2026 zahteva [EUDR](#). Roki so prikazani v obliki časovnice, uradni dokumenti so povezani v rubriki »Viri«, celoten seznam pa je na voljo za prenos v obliki PDF-datoteke spodaj.

Poglavje o vinu je edini del zakonodaje EU o živilih, v katerem lahko QR-koda nadomesti obvezne navedbe, natisnjene na embalaži, in vsebuje dve prepovedi, ki določata, katerega ponudnika sploh lahko uporabite. Preberite si to kartico tudi, če ne prodajate vina.

Katera pravila veljajo za vaš izdelek?

Označite, kar velja. Večina podjetij v prehrambeni industriji sodi le v prvo kategorijo; vino in sedem surovin iz uredbe EUDR pa dodajajo še drugo in tretjo kategorijo obveznosti.

- ☐ Prodajate vnaprej pakirana živila končnim potrošnikom ali ponudnikom skupinske prehrane, zato veljajo vsi obvezni podatki.

Člen 9(1)

- ☐ Prodajate živila, ki niso vnaprej pakirana, se pakirajo na željo stranke ali so vnaprej pakirana za neposredno prodajo – v tem primeru so v skladu z zakonodajo EU obvezne le navedbe alergenov, ostalo pa je prepuščeno nacionalnim ukrepom.
Člen 44(1)
- ☐ Prodajate na daljavo, zato morajo biti podatki navedeni dvakrat, pred nakupom in ob dostavi.
Člen 14(1)
- ☐ Če prodajate vino ali drugo vino izdelek, sta seznam sestavin in prehranska deklaracija obvezna, delno pa se lahko prikažeta prek elektronskih sredstev.
Člen 119(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013
- ☐ Če na trg Unije dajete govedo, kakav, kavo, oljno palmo, kavčuk, sojo ali les ali izdelek, proizveden iz teh surovin, velja za vas Uredba EUDR.
Uredba (EU) 2023/1115, člen 3 in Priloga I

Kaj mora biti navedeno na vsaki predpakirani hrani

Dvanajst obveznih podatkov iz člena 9(1) ter pravila o tem, kje morajo biti navedeni in kakšne velikosti morajo biti. To je del, ki velja od leta 2014 in ga potni list ne nadomešča.

- ☐ Ime živila.
Člen 9(1)(a)
- ☐ Seznam sestavin.
Člen 9(1)(b)
- ☐ Vsaka sestavina in vsak pomožni proizvodni material iz Priloge II ali pridobljen iz nje, ki povzroča alergije ali preobčutljivost in je v končnem izdelku še vedno prisoten, tudi v spremenjeni obliki.
Člen 9(1)(c)
- ☐ Količina določenih sestavin ali skupin sestavin.
Člen 9(1)(d)
- ☐ Neto vsebina živila.
Člen 9(1)(e)
- ☐ Datum najmanjše trajnosti ali rok uporabe.
Člen 9(1)(f)
- ☐ Posebna navodila za shranjevanje ali uporabo.
Člen 9(1)(g)
- ☐ Ime ali naziv podjetja ter naslov podjetnika v sektorju živil, ki je odgovoren za te informacije.
Člen 9(1)(h)
- ☐ Država porekla ali kraj porekla, kadar bi njegova odsotnost lahko zavajala, ter za meso oznake KN iz Priloge XI.
Člen 9(1)(i), člen 26(2)
- ☐ Navodila za uporabo, če bi bilo brez njih težko ustrezno uporabljati živilo.

Člen 9(1)(j)

- ☐ Dejanska vsebnost alkohola v volumenskih odstotkih pri pijačah z vsebnostjo alkohola nad 1,2 volumenskega odstotka.

Člen 9(1)(k)

- ☐ Prehranska deklaracija.

Člen 9(1)(l)

- ☐ Vse navedeno v besedah in številkah, neposredno na embalaži ali na etiketi, pritrjeni na embalažo.

Člen 9(2), člen 12(2)

- ☐ V pisavi, katere višina črke x znaša najmanj 1,2 milimetra ali najmanj 0,9 milimetra, če je največja površina embalaže manjša od 80 kvadratnih centimetrov.

Člen 13(2) in (3), Priloga IV

- ☐ Ime izdelka, neto vsebina in vsebnost alkohola morajo biti navedeni v istem vidnem polju.

Člen 13(5)

- ☐ Če navajate poreklo živila, glavna sestavina pa izvira od drugod, je treba navesti poreklo te glavne sestavine ali opozorilo, da se razlikuje.

Člen 26(3)

Alergeni

Štirinajst razredov in en podatek, ki ga nobena razprava o nosilcih podatkov ni smela niti približno doseči. Če se receptura spremeni, to polje odloča, ali je treba naklado umakniti iz prodaje.

- ☐ jih navedete v seznamu sestavin z jasnim sklicem na poimenovanje snovi ali izdelka, kot je navedeno v Prilogi II.

Člen 21(1)(a)

- ☐ To poimenovanje je treba poudariti s pisavo, ki ga jasno loči od preostalega seznama, na primer s pisavo, slogom pisave ali barvo ozadja.

Člen 21(1)(b)

- ☐ Kadar seznam sestavin sploh ni naveden, je treba uporabiti besedo »Vsebuje«, ki ji sledi poimenovanje iz Priloge II.

Člen 21(1)

- ☐ Pokrijte vseh štirinajst razredov iz Priloge II, od žit, ki vsebujejo gluten, prek lupinarjev, zelene, gorčice, sezama, sulfidov in lupin do mehkužcev, z izjemami, ki jih Priloga navaja za vsak vnos posebej.

Priloga II

- ☐ Pri nepredpakiranih živilih obravnavajte alergene kot informacijo, ki jo zahteva zakonodaja EU, ne glede na dodatne zahteve vaše države članice.

Člen 44(1)(a)

Prehranska deklaracija

Šest hranilnih vrednosti in energijska vrednost, izražene v fiksni enotah in v določenem vrstnem redu. To je tisto, kar v zakonodaji o živilih najbolj približuje strukturiranemu nizu podatkov, in se pri vsaki spremembi recepture na novo izračuna.

- ☐ Navesti kalorično vrednost ter količine maščob, nasičenih maščobnih kislin, ogljikovih hidratov, sladkorja, beljakovin in soli.
Člen 30(1)
- ☐ Po želji lahko prostovoljno dodate vsebnost enojno in večkrat nenasičenih maščobnih kislin, večvalentnih alkoholov, škroba, prehranskih vlaknin ali vitaminov in mineralov iz Priloge XIII, del A, če so prisotni v znatnih količinah.
Člen 30(2)
- ☐ Vrednosti izrazite v merskih enotah iz Priloge XV.
Člen 32(1)
- ☐ Izražajte jih na 100 gramov ali na 100 mililitrov, ne glede na to, kaj dodatno navajate na porcijo.
Člen 32(2)
- ☐ jih je treba navesti v istem vidnem polju, skupaj v jasni obliki in po potrebi v vrstnem redu iz Priloge XV.
Člen 34(1)
- ☐ uporabite tabelarični format z poravnanimi številkami, kjer to dopušča prostor, in linearni format le tam, kjer to ni mogoče.
Člen 34(2)

Prodaja na daljavo

Prodaja prek spleta pomeni, da je treba podatke navesti dvakrat, edini podatek, ki ga lahko zadržite pred nakupom, pa je datum. Vse ostalo mora biti berljivo, preden kdo plača.

- ☐ Vse obvezne navedbe, razen datuma minimalne trajnosti ali roka uporabe, morajo biti na voljo pred sklenitvijo nakupa.
Člen 14(1)(a)
- ☐ Te informacije morajo biti na voljo na nosilcu informacij o prodaji na daljavo ali prek drugih ustreznih sredstev, ki jih jasno navedete, brez da bi potrošniku zaračunali dodatne stroške.
Člen 14(1)(a)
- ☐ Vse obvezne informacije, vključno z datumom, morajo biti na voljo ob dostavi.
Člen 14(1)(b)
- ☐ Upoštevati izjemo – pravilo pred nakupom ne velja za živila iz avtomatov ali avtomatiziranih prodajnih prostorov.
Člen 14(3)

Vino in elektronska etiketa

To je edini primer, v katerem zakonodaja EU o živilih dopušča, da QR-koda vsebuje obvezne podatke. Hkrati določa, česa stran, ki se skriva za kodo, ne sme vsebovati, in ti dve prepovedi sta merilo za javno naročanje, ne pa vprašanje oblikovanja.

- ☐ Na vinu mora biti navedena hranilna vrednost.
Člen 119(1)(h) Uredbe (EU) št. 1308/2013
- ☐ Voditi seznam sestavin.
Člen 119(1)(i)
- ☐ Navesti rok uporabnosti, če je bil proizvod dealkoholiziran in ima vsebnost alkohola manj kot 10 volumskih odstotkov.
Člen 119(1)(j)
- ☐ Na embalaži ali na etiketi, pritrjeni na embalažo, je treba navesti energijsko vrednost, pri čemer se ta navedba lahko omeji na to vrednost in izrazi s simbolom E, celotno prehransko deklaracijo pa je treba zagotoviti v elektronski obliki, ki je navedena na embalaži.
Člen 119(4)
- ☐ To elektronsko prehransko deklaracijo je treba prikazati brez dodatnih podatkov za namene prodaje ali trženja, pri čemer se ne smejo zbirati ali spremljati podatki o uporabnikih.
Člen 119(4)
- ☐ Seznam sestavin je treba zagotoviti v elektronski obliki pod istima dvema pogojem, torej brez sledenja in brez prodajnih ali tržnih vsebin.
Člen 119(5), točki (a) in (b)
- ☐ Alergene navesti neposredno na embalaži ali na etiketi, pritrjeni na embalažo, in sicer z besedo »Vsebuje«, ki ji sledi poimenovanje iz Priloge II k Uredbi (EU) št. 1169/2011.
Člen 119(5)(c)
- ☐ Kodo je treba opremiti z dejanskim izrazom ali naslovom, predpisanim v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) št. 1169/2011, saj splošni znak, kot je »i«, ne izpolnjuje te zahteve.
Obvestilo C/2023/1190, vprašanje 38
- ☐ Bralca je treba takoj in neposredno usmeriti k obveznim podatkom, brez obrazca, brez vprašanj, brez koraka za pridobitev soglasja in brez vmesne strani.
Obvestilo C/2023/1190, vprašanje 35
- ☐ Obveznih podatkov ne sme posredovati s svoje spletne strani, ki običajno vsebuje komercialne vsebine in ponavadi sledi svojim uporabnikom.
Obvestilo C/2023/1190, vprašanje 30
- ☐ Vino, ki je bilo proizvedeno in označeno pred 8. decembrom 2023, se lahko še naprej prodaja do izčrpanja zalog, brez ponovnega označevanja.
Uredba (EU) 2021/2117, člen 5(8)

Dobavne verige brez krčenja gozdov

Od 30. decembra 2026 dalje izvor sedmih surovin ne bo več predstavljal države, temveč koordinato. Koordinate so uvrščene nekaj stopenj višje, zato ima ta zemljevid najdaljši rok izdelave na celotni strani.

- ☐ Preverite, ali vaš izdelek vsebuje govedino, kakav, kavo, oljno palmo, kavčuk, sojo ali les ali pa je bil izdelan iz teh surovin.
Uredba (EU) 2023/1115, Priloga I
- ☐ Ne dajajte v promet ničesar, kar ni brez krčenja gozdov, ni bilo proizvedeno v skladu z veljavno zakonodajo države proizvodnje in ni zajeto v izjavi o skrbnem ravnanju ali poenostavljeni izjavi.
Člen 3
- ☐ Dolžnost skrbnega ravnanja je treba izpolniti pred dajanjem proizvoda v promet ali izvozom, ne pa šele po tem.
Člen 4(1)
- ☐ Izjavo o skrbnosti je treba pred dajanjem v promet ali izvozom predložiti pristojnim organom prek informacijskega sistema in s tem prevzeti odgovornost za skladnost.
Člen 4, odstavek 2 in 3
- ☐ Izjave je treba hraniti pet let od dneva predložitve.
Člen 4(3)
- ☐ Zbirati podatke o opisu in količini, državi porekla, predhodnih dobaviteljih in odjemalcih ter zado-
stno utemeljene in preverljive informacije o tem, da izdelek ni prispeval k krčenju gozdov in da je bil
proizveden zakonito, ter te podatke hraniti pet let.
Člen 9, odstavki 1, točke a do h
- ☐ Zbirati je treba geološko lokacijo vsakega zemljišča, na katerem je bila surovina pridelana, skupaj z datu-
mom ali obdobjem pridelave; pri govedu se geološka lokacija nanaša na vsa gospodarstva, na katerih so
bile živali gojene.
Člen 9(1)(d)
- ☐ Te koordinate je treba navesti kot zemljepisno širino in dolžino z najmanj šestimi decimalnimi mesti
ter kot poligon za površine, večje od štirih hektarjev, za vse surovine razen goveda.
Člen 2, točka 28
- ☐ Izvesti je treba oceno tveganja in izdelka ne smejo dati v promet, dokler ta ne pokaže, da tveganje
neskladnosti ne obstaja ali je zanemarljivo.
Člen 10(1)
- ☐ Oceno tveganja je treba dokumentirati, jo vsaj enkrat letno pregledati in na zahtevo dati na voljo
pristojnim organom.
Člen 10, odstavek 4
- ☐ Sprejeti ukrepe za zmanjšanje tveganja, kadar je tveganje večje od zanemarljivega, od dodatne
dokumentacije do neodvisnih raziskav ali revizij.
Člen 11(1)

- ☐ Najmanjši ali mali udeleženec na primarnem trgu mora namesto tega predložiti enkratno poenostavljeno izjavo in hraniti dodeljeno identifikacijsko številko izjave.

Člen 4a, vstavljen z Uredbo (EU) 2025/2650

Roki

Roki, ki veljajo za podjetja v prehrabeni industriji. Prvi trije so že potekli in se danes izvršujejo; roki EUDR pa so še pred nami in bodo v celoti nadomeščeni decembra 2025.

13. DECEMBER 2014

Velja zakonodaja o informacijah o živilih

Velja Uredba (EU) št. 1169/2011. Obvezne navedbe iz člena 9(1), alergeni, ki so v seznamu sestavin izpostavljeni v skladu s členom 21(1), država porekla, kadar bi njena opustitev zavajala, v skladu s členom 26(2)(a) ter pri prodaji na daljavo iste podatke pred sklenitvijo nakupa v skladu s členom 14(1)(a).

13. DECEMBER 2016

Označevanje hranilne vrednosti postane obvezno

Kalorična vrednost ter vsebnost maščob, nasičenih maščobnih kislin, ogljikovih hidratov, sladkorja, beljakovin in soli postanejo obvezne za večino predpakiranih živil (člen 30, odstavek 1). Od zdaj naprej bo etiketa vsebovala majhen strukturiran niz podatkov namesto zgolj tekočega besedila, in prav zato morajo biti te vrednosti vključene v urejen sistem.

8. DECEMBER 2023

Oznaka »Wein-E-Label« velja

Seznam sestavin in hranilna vrednost postajata obvezna za vino, pri čemer se lahko oba navedeta v elektronski obliki (člen 119(1), (4) in (5) Uredbe (EU) št. 1308/2013, vstavljeno z Uredbo (EU) 2021/2117). Vino, ki je bilo proizvedeno in označeno pred tem dnem, se lahko prodaja do izčrpanja zalog.

19. DECEMBER 2025

Uredba EUDR bo poenostavljena in ponovno odložena

Uredba (EU) 2025/2650 v celoti nadomešča člen 38 Uredbe (EU) 2023/1115, uvaja enkratno poenostavljeno poročilo za najmanjše in majhne udeležence na primarnem trgu (člen 4a) ter kot novo kategorijo dodaja udeležence na sekundarnem trgu. Preberite roke v nadomestnem členu, nikoli v izvirnem besedilu.

30. DECEMBER 2026

Uredba EUDR velja za udeležence na trgu in trgovce

Govedo, kakav, kava, oljna palma, kavčuk, soja in les se smejo dajati v promet le, če so pridelani brez krčenja gozdov, v skladu z zakonodajo države proizvajalke ter opremljeni z izjavo o skrbnem ravnanju ali poenostavljeno izjavo (člen 3, člen 4). To je splošni rok za vse, ki jih ta uredba zajema.

30. JUNIJ 2027

Še šest mesecev za najmlajše

Udeleženci na trgu, ki so fizične osebe ali mikropodjetja oziroma mala podjetja in so bili kot taki registrirani do 31. decembra 2024, morajo te obveznosti izpolniti šest mesecev kasneje (člen 38(3)). Ta olajšava ne velja za proizvode, ki so že zajeti v prilogi k Uredbi (EU) št. 995/2010, mikro podjetje, ustanovljeno leta 2025, pa je sploh ne prejme.

PET LET NA ODDAJO

Zadeva v zvezi z dobavnimi verigami se nadaljuje

Izjave o skrbnosti se hranijo pet let od dneva njihove predložitve (člen 4, odstavek 3), informacije in dokazila, na katerih temeljijo, pa pet let od datuma dajanja v promet ali izvoza (člen 9, odstavek 1). Za vsako pošiljko se začne teči lasten rok.

NI NAČRTOVAN
NOBEN PRAVNI AKT

Živila niso vključena v produktni potni list

Člen 1(2)(a) in (b) Uredbe (EU) 2024/1781 izvzema živila in krmo v smislu Uredbe (ES) št. 178/2002 iz področja uporabe Uredbe o ekološkem oblikovanju. Delegiranega pravnega akta in obveznega potrdila za živila ne bo. Vse zgoraj navedeno namesto tega izhaja iz zakonodaje o živilih in dobavnih verigah.

Viri

Dokumenti, iz katerih izhaja ta kontrolni seznam, in za kaj je vsak od njih namenjen. Uredba EUDR je bila spremenjena; zato preberite konsolidirano različico in ne besedila v prvotni obliki.

Dokument	Namen
Uredba (EU) št. 1169/2011	Osnovni elementi označevanja živil. Člen 9: obvezne navedbe, člen 13: berljivost, člen 14: prodaja na daljavo, člen 21 in Priloga II: alergeni, člen 26: poreklo, členi 30 do 34: prehranska deklaracija, člen 44: nepredpakirana živila.
Uredba (EU) 2021/2117	Sprememba, s katero so bila v člen 119 Uredbe (EU) št. 1308/2013 vključena pravila o vinu, vključno z elektronskimi sredstvi in obema prepovedma. Člen 5(8) vsebuje prehodno določbo za zaloge, pridobljene pred 8. decembrom 2023.

Dokument	Namen
Obvestilo C/2023/1190	Vprašanja in odgovori Komisije z dne 24. novembra 2023 o pravilih za vino. Odgovarjajo na vprašanja, kam lahko vodi koda, zakaj spletna stran proizvajalca ni zadostna in zakaj za prepoved sledenja ni mogoče zaobiti s privolitvijo.
Uredba (EU) 2023/1115	Uredba o krčenju gozdov. Člen 2, točka 28: opredelitev geolokalizacije; člen 3: prepoved; člen 4: izjava; člen 9: zahteve glede obveščanja; člena 10 in 11: ocena tveganja in zmanjševanje tveganja; Priloga I: sedem surovin.
Uredba (EU) 2025/2650	Sprememba z dne 19. decembra 2025. Nadomešča člen 38 z veljavnimi roki, dopolnjuje poenostavljeno izjavo iz člena 4a in uvaja udeleženca na trgu v poznejši fazi.

Kako se pripraviti

Šest korakov v vrstnem redu, v katerem prinašajo koristi – od etikete, ki jo tako ali tako natisnete, do koordinat zemljišč, ki jih še nimate.

- Preverite oznako glede na člen 9(1):** Vzemite svoj najbolje prodajan izdelek in preglejte črke od a do l. Če podatki obstajajo le v eni datoteki z obliko, si zabeležite sistem, v katerem bi morali biti namesto tega.
- Prehranske vrednosti in alergene pretvorite v podatke:** kalorična vrednost s šestimi prehranskimi vrednostmi in štirinajstimi razredi mora biti vnesena v polja, da bo sprememba recepture še isti popoldan pokazala, kateri izdelki in katere naklade so prizadete.
- Vprašanje serij rešite pravočasno:** hranilne vrednosti se spreminjajo z letino, poreklo pa z dobaviteljem. Za vsako proizvodno linijo se odločite, ali bo certifikat na ravni modela ali serije, preden uvozite karkoli.
- Pri vinu najprej pojasnite obe prepovedi:** nobenih marketinških vsebin in nobenega sledenja na strani za kodeksom. Od vsakega ponudnika zahtevajte pisno potrditev obeh, saj obvestilo ne dopušča obhoda prek soglasja.
- Z EUDR začnite pri trgovcih, ne pri programski opremi:** koordinate parcel so na kmetiji in jih prinašajo ljudje, ki nimajo razloga, da bi jih posredovali, dokler tega ne določa pogodba. Ta pogajanja trajajo dlje kot katero koli uvajanje.
- Pilotni projekt z nekaj izdelki:** [brezplačno se registrirajte](#), enkrat nastavite polja s tega kontrolnega seznama in objavite nekaj dejanskih izdelkov. Sestavine, alergeni in hranilne vrednosti postanejo polja, poreklo se lahko nanaša vse do kmetijskega zemljišča, in nič ne sledi osebi, ki skenira.

Stanje na dan 08.09.2026. Trenutna različica tega kontrolnega seznama:

<https://transpareo.com/sl/panoge/hrana/seznam-za-preverjanje-hrana>